MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta tat-12 ta' Frar, 2014

Avviz Numru. 309/2013

Charichelon Company Limited [C-14614]

vs

Amanda Greaves

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tas-socjeta' attrici pprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti nhar l-4 ta' Ottubru 2013 fejn talbet lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuta thallasha s-somma komplessiva ta' sitt elef, erba' mija u seba' ewro u hamsa u erbghin centezmu ta' ewro (€6,407.45), liema somma hija dovuta minnha meta hija tterminat unilateralment l-impjieg taghha fl-erbatax ta' Dicembru, tas-sena elfejn u tnax (14.12.2012) u dan bi ksur tal-kuntratt tal-impjieg, hawn anness u mmarkat bhala Dok. A, liema kuntratt gie debitament iffirmat minnha fit-tnejn u ghoxrin ta' April tas-sena elfejn u ghaxra (22.04.2010), b'effett mis-sitta u ghoxrin ta' April tas-sena elfejn u ghaxra (26.04.2010) u dan ghal perjodu definit ta' erba' snin mid-data tal-kuntratt.

Illi minkejja li hija giet interpellata biex thallas l-ammont hawn fuq indikat, hija baqghet inadempjenti u ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

Bl-ispejjez kontra l-intimata, li minn issa hija msejha in subizzjoni.

Rat ir-risposta tal-konvenuta Amanda Greaves pprezentata fl-atti nhar is-6 ta' Novembru 2013 fejn eccepiet:

1. Preliminarjament in-nuqqas ta' gurisdizzjoni *ratione materie* ta' din l-Onorabbli Qorti in kwantu illi l-kwistjonijiet bhal dawn huma vestiti esklussivament fil-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali kif jirrizulta mill-Artikolu 75 tal-Kap 452 tal-Ligijiet ta' Malta.
2. Illi sussidjarjament u bla pregudizzju ghas-suespost l-intimata kellha ragunijiet validi u sufficjenti fil-ligi sabiex ma tkomplix fl-impieg taghha mas-socjeta' rikorrenti.
3. Illi sussidjarjament u bla pregudizzju ghas-suespost l-ammont kif reklamat mhuwiex dovut.

Semghet lill-avukati tal-partijiet jittrattaw l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta u cioe' li din l-Qorti m'ghandhiex gurisdizzjoni '*ratione materie'* u dan fis-seduta tat-8 ta' Jannar 2014 u jawtorizzaw lill-Qorti tghaddi ghas-sentenza taghha fuq l-ewwel eccezzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi din is-sentenza preliminari ser tinghata biss fuq il-kwistjoni ta' allegat nuqqas ta' gurisdizzjoni *ratione materie* u dan ghaliex s-socjeta' attrici qed tippretendi li hija din il-Qorti li ghandha il-gurisdizzjoni li tissindika t-talba attrici waqt li l-konvenuta temmen li huwa t-Tribunal Industrijali li ghandu jilqa' l-ilment tas-socjeta' attrici u dan a bazi ta' l-**Artikolu 75 tal-Kapitolu 452** tal-Ligijiet ta' Malta.

Taht l-Att XXX tal-1976 dwar ir-Relazzjonijiet Industrijali (Kap.266 tal-Ligijiet ta` Malta), il-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali kienet regolata bl-**Art.28(1)** li kien jaqra hekk:

"Minkejja kull ma jinsab f`kull ligi ohra, it-Tribunal Industrijali jkollu gurisdizzjoni eskluziva li jikkunsidra u jiddeciedi l-kazijiet kollha fejn jigi allegat li saret tkeccija ngusta ghal kull ghan barra minn proceduri dwar reati kontra xi ligi …"

Kif tajjeb intqal mill-Onorabbli Qorti tal-Appell (Inferjuri)(Ghawdex) f'sentenza tat-12 ta' Dicembru, 2002 fl-ismijiet '**Saviour sive Sammy Mercieca u Angela Mercieca vs Carmel sive Charlie Galea**':

"Id-dottrina procedurali tirrikonoxxi sitwazzjonijiet fejn il-kompetenza ma tiddependix mid-domanda biss, imma anke mill-eccezzjoni. Din hi prassi forensika pjuttost komuni, kif ravvizat minn dawn l-ezemplari: ***Oscar Busuttil noe -vs- Giuseppe Camilleri noe****, Prim'Awla, Qorti Civili, 2 ta' Gunju 1952;* ***Margherita Rizzo -vs- Edgar Zahra****, Appell, Sede Inferjuri, 10 ta' Jannar 1953;* ***Maria Grazia Pullicino et -vs- Assuero Ellul****, Prim'Awla, Qorti Civili, 25 ta' Ottubru 1966. Dan jista' jigri billi l-Qorti tigi necessarjament mitluba bhala konsegwenza tal-eccezzjoni moghtija u bhala parti mill-process biex tiggudika t-talba quddiemha li tikkonsidra u tiddeciedi obbligazzjonijiet bejn il-kontendenti li jeccedu l-kompetenza taghha" –* ***Anthony Zammit -vs- Joseph Ellul noe****, Appell, Sede Inferjuri, 31 ta' Lulju, 1996.*

Meta sar l-Att XXIII tal-2000 dwar l-Impiegi u Relazzjonijiet Industrijali (Kap.452 tal-Ligijiet ta` Malta) li ha post il-Kap.266, id-disposizzjoni li tistabbilixxi l-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali saret l-**Art.75**. Minn ezami ta` dan l-artikolu, huwa evidenti li minn naha wahda baqghet il-gurisdizzjoni esklussiva tat-Tribunal Industrijali fi kwistjonijiet kollha ta' tkeccija allegatament ngusta mill-impjieg, u prattikament inzammet l-istess dicitura [ara s-**subparagrafu (a) tas-subinciz (1) tal-Art.75**] fl-istess waqt il-gurisdizzjoni esklussiva twessghet aktar sabiex

tkopri dak kontemplat bis-subparagrafu (b) tas-subinciz (1) tal-istess artikolu.

Is-subparagrafu (b) jaqra hekk:

"Il-kazijiet kollha li jaqghu taht il-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-sahha tat-Titolu I ta' dan l-Att jew ta' regolamenti preskritti tahtu, ghal kull ghan barra minn proceduri dwar reati kontra xi ligi, u r-rimedju ta' haddiem hekk imkecci jew li mod iehor jallega il-ksur tad-dritt tieghu skond it-Titoli I ta' dan l-Att ikun biss billi l-ilment tieghu <u>*jintbaghat lit-Tribunal Industrijali u mhux xort'ohra*</u> *..."* (sottolinear ta` din il-Qorti).

Issa fl-eccezzjoni preliminari taghha, il-konvenuta tghid li din il-Qorti ma ghandhiex gurisdizzjoni sabiex tisma' u tiddeciedi din il-kawza in kwantu l-pretensjonijiet tas-socjeta' attrici kif dedotti jaqghu taht l-**Artikoli 75** tal-Kap.452 fejn allura t-Tribunal Industrijali huwa vestit b`gurisdizzjoni esklusiva.

Is-sub paragrafu (a) tas-sub inciz (1) ta' l-Artikolu 75 jipprovdi is-segwenti:

"(1) Minkejja kull ma jinsab f'kull liġi oħra, it-Tribunal Industrijali jkollu l-ġurisdizzjoni esklużiva li jikkunsidra u jiddeċiedi –

(a) "il-kazijiet kollha fejn jiġi allegat li saret tkeċċija inġusta."

Issa minn ezami ta' l-avviz u ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta ma jidhirx li l-konvenuta qed tallega li hija giet imkeccija b'mod ingust u ghalhekk tali provediment ma japplikax ghaliha.

Dwar is-subparagrafu (b) tas-subinciz (1) ta` l-Art.75 jirreferi ghal dawk il-kazijiet kollha li jaqghu taht il-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali bis-sahha tat- Titolu I ta' l-Att. Issa t-Titolu I tal-Kap.452 imsejjah "Relazzjonijiet dwar l-Impiegi" jikkomprendi tmienja u erbghin (48) artikoli mifruxa fuq seba` (7) taqsimiet :

Taqsima I : Bord dwar ir-Relazzjonijiet dwar l-Impiegi
Taqsima II : Kondizzjonijiet maghrufa ta' Impieg
Taqsima III : Protezzjoni tal-Pagi
Taqsima IV : Protezzjoni kontra Diskriminazzjoni relatata ma` l-Impieg
Taqsima V : Temm ta' Kuntratti ta` Servizz
Taqsima VI : Infurzar u Ksur rigward Impiegi
Taqsima VII : Amministrazzjoni li ghandha x'taqsam ma' Impiegi.

Il-Prim'Awla tal-Qorti Civili diga' espremiet ruhha fis-sentenza *in parte* li tat fil-31 ta' Mejju 2010 fil-kawza fl-ismijiet "**Grima vs M H Malta Limited**", fejn qalet li mhux it-taqsimiet kollha tat-Titolu I jaqghu taht il-gurisdizzjoni esklusiva tat-Tribunal Industrijali. Wiehed jasal ghall-konferma ta` dan minn ezami tas-seba' taqsimiet tat-Titolu I. Propju ghaliex fejn il-ligi riedet fit-Titolu I tirreferi ghat-Tribunal Industrijali dan ghamiltu car u tond. Per ezempju, fil-kaz tat-Taqsima I li tirrigwarda l-Bord dwar ir-Relazzjonijiet dwar l-Impiegi, ma hemm xejn li jaqa' taht il-kompetenza tat-Tribunal Industrijali. Invece fejn tidhol it-Taqsima IV, li tittratta l-Protezzjoni kontra d-Diskriminazzjoni relatata mal-Impieg, hemm it-Tribunal Industrijali ghandu gurisdizzjoni, kif tghid il-ligi stess.

Ghandu jinghad li l-gurisdizzjoni esklusiva tat-Tribunal Industrijali giet konferita bil-Kap.452 tal-Ligijiet ta' Malta b'deroga ghall-gurisdizzjoni generali tal-Qrati ordinarji. Ghalhekk, salv fil-kazijiet indikati fil-ligi stess, id-disposizzjonijiet tal-Kap. 452 ma jistghux jigu interpretati b'mod wiesgha tant li jigu estizi sabiex jinkludu setghat li l-legislatur ma ndikax fil-ligi ghax ma riedx li dawn jidhlu fil-parametri tas-setghat tat-Tribunal. Fi kliem iehor, il-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali u s-setghat li ghandu huma dawk espressament indikati fil-ligi stess li stabbiliet il-parametri tal-operat tieghu.

Billi l-eccezzjoni tal-konvenuta kif dedotta ma kinitx specifika ghal liema kazijiet tat-Titolu I li jaqghu taht il-gurisdizzjoni tat-Tribunal Industrijali kienet qed tirreferi, il-Qorti ezaminat l-eccezzjonijiet l-ohra sabiex tara l-ilment

tal-istess konvenuta u nnotat li l-konventua qed tallega li hija kellha ragunijiet sufficjenti sabiex ma tkomplix fl-impieg taghha mas-socjeta' attrici.

Jirrizulta bic-car li s-socjeta' attrici qua principal u l-konvenuta qua impjegata ikkontrattaw kuntratt ta` servizz jew kuntratt ta` impieg, ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi (ara t-tifsira li jaghti l-**Art.2 ta` l-Kap.452**) kif jirrizulta mid-Dokument A esebit fl-atti a fol. 2 u din il-Qorti tirrileva li l-kwistjonijiet li jinqalghu dwar il-pattijiet u l-kondizzjonijiet ta' dak il-kuntratt, ghandhom jigu determinati mill-Qrati ordinarji mhux mit-Tribunal Industrijali. Propju ghaliex dawk m'humiex kwistjonijiet li l-ligi tassattivament stabbiliet li jaqghu fil-gurisdizzjoni esklusiva tat-Tribunal Industrijali.

Il-vertenza specifika li hija mertu ta` din il-kawza hija *ex contractu* u bhala tali sindikabbli mill-qrati ordinarji u dan ghaliex it-talba tas-socjeta' attrici hi sabiex din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuta thallasha somma flus kif imsemmija fir-rikors promotur rapprezentanti penali talli hija qabdet u tterminat il-kuntratt unilateralment. Ma jirrizultax mill-eccezzjonijiet tal-konvenuta x'inhuma l-lanjanzi taghha il-ghala dan il-kaz ghandu jaqa' taht il-kompetenza tat-Tribunal Industrijali. Jirrizulta biss li l-konvenuta qed tallega li hija kellha kull ragun sabiex tieqaf mill-impieg taghha u dan ghaliex kellha ragunijiet sufficjenti. Pero' su due piedi din l-allegazzjoni mhix bizzejjed sabiex terroga gurisdizzjoni lit-Tribunal Industrijali.

Ghaldaqstant din il-Qorti qieghda tichad din l-ewwel eccezzjoni sollevata mill-konvenuta u tordna l-prosegwiment tal-kawza.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------